

Tárgy: „Az összevont intézmények működéséről szerzett tapasztalatok (2005-től)”

11/10

Előterjesztő: Körösi Mihály Oktatási és Kulturális Bizottság elnök

Véleményező bizottság: Oktatási és Kulturális Bizottság

Előterjesztés
Mezőberény Város Önkormányzat Képviselő-testület
2011. november 28-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2011. április 26-i ülésén a következő határozatot hozta:

226/2011./IV. 26./sz. határozat:

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete az 501/2010.(XII. 20.) számú határozatát úgy módosítja, hogy az „Az összevont intézmények működéséről szerzett tapasztalatok (2005-től)” napirendet elnapolja, azt egy későbbi időpontban tárgyalja meg.

Felelős: Körösi Mihály bizottsági elnök

Határidő: értelem szerint

Az Oktatási és Kulturális Bizottság az „Az összevont intézmények működéséről szerzett tapasztalatok (2005-től)” napirendi ponttal kapcsolatban megkereste az érintett intézmények-tagintézmények vezetőit, az összevonásban közreműködő szakértőt és ennek alapján állította össze a dokumentumot.

A Bizottság a 2011. november 21-i ülésén tárgyalja meg az írásos anyagot és akkor alakítja ki álláspontját, és hozza meg döntését, valamint a készíti el a Képviselő-testület felé a határozati javaslatát.

Mezőberény, 2011. november 14.

Körösi Mihály s.k.
OKB elnök

Oktatási és Kulturális Bizottság Elnökétől

5650 Mezőberény,

Kossuth tér 1.

Telefon: 515-515, fax: 515-503

**„Az összevont intézmények működéséről szerzett
tapasztalatok (2005-től)”**

Tartalom:

1. A közoktatási intézmény beszámolója
<i>Készítette: Öreg István főigazgató</i>	1-14 oldal
2. Célok, eredmények és tapasztalatok
Intézményi szerkezetváltás Mezőberényben
<i>Készítette: Kálmán János közoktatási szakértő</i>	1- 9 oldal
3. A kulturális intézmények összevonása (2008. január 1-től)
<i>Készítette: Smiriné Kokauszki Erika igazgató</i>	1- 7 oldal
	1. sz. melléklet
	2. sz. melléklet

Sorszám: 1

BESZÁMOLÓ

**Az önkormányzati intézményfenntartó társulás (összevonás) tapasztalatai
(rövidített)**

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének

2011. november 28-i ülésére

Készítette:

Öreg István
felgazgató

Tisztelt Képviselő-testület!
Tisztelt Polgármester Úr!

A beszámoló felépítésének szempontjai:

1. Bevezetés
2. A tartalmi munka
3. Tapasztalatok

3.1. Válaszok az összevonást megalapozó javaslatokra

Gazdasági szervezet

Munkaerő gazdálkodás

Költségvetés

Tanulólétszám, tanulócsoporthok

Féjlesztések

Menedzsment

5. Előnyök, hátrányok, tervek
6. Összegzés

1. Bevezetés

Hat éve elmúlt, hogy Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete és Bélmegyer Község Önkormányzati Képviselő-testülete létrehozta a Mezőberény – Bélmegyer Kistérségi Általános Iskola, Alapfokú Zene- és Művészetoktatási Intézmény, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat többcélú, közös igazgatású közoktatási intézményét kistérségi intézményfenntartó társulásban. 2007. szeptember 1-től gazdaságilag az intézményhez került az Összevont Óvodák, a gazdasági, a pénzügyi és a személyzeti tevékenység a Képviselő-testület által jóváhagyott megállapodás alapján történik. 2008. augusztus 1-től a bélmegyeri Óvoda az Összevont Óvodák tagóvodája lett, így szintén önkormányzati intézményfenntartó társulásban működik.

2011. szeptember 1-től az intézményfenntartó társuláshoz csatlakozott Murony Község Önkormányzati Képviselő-testülete, így intézményünk Mezőberényi Kistérségi Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Kollégium és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat lett. Az óvodai is bővült a muronyi tagóvodával, Mezőberényi Kistérségi Óvodaként továbbra is megállapodás alapján történik a gazdasági, a pénzügyi és a személyzeti tevékenység ellátása.

A kistérségi iskola 2006. év augusztusában számolt be Mezőberény Város Képviselő-testületének, majd 2007. év augusztusában a Mezőberény Város Képviselő-testülete Oktatási- és Kulturális Bizottságának, valamint 2008. év februárjában szintén Mezőberény Város Képviselő-testületének, továbbá 2009. év márciusában Mezőberény Város és Bélmegyer Község Képviselő-testületének, illetve 2011. év áprilisában szintén Mezőberény Város és Bélmegyer Község Képviselő-testületének.

Jelen beszámoló az áprilisi beszámolóhoz a kiegészítése és rövidített változata, rendhagyó módon nem kifejezetten a szakmai munkáról szól. Körvonalazni kívánom a társulás, az összevonás előnyeit, illetve hátrányait, a folyamatos változást, valamint a társulás tapasztalatait.

Választ kívánok nyújtani Kálmán János közoktatási szakértő által megfogalmazottakra:

„Az Önkormányzat annak idején elsősorban költséghatékonysági és törvényességi ellenőrzést rendelt meg.

De mindvégig fennállt annak a lehetősége, hogy esetleg érdekelné a testületet az összevonás is. A rendelkezésemre álló adatokból ennek realitása derült ki.

Az összevonást az alábbiak miatt javasoltam:

- Csökkenni a vezetésre szánt kiadások.
- Megszűnik a két iskola közötti verseny ugyanazért a tanulói utánpótlásért.
- Egy menedzsmenttel kell a fenntartónak dolgoznia, nem kettővel.
- Egységes lenne a nevelőtestület.
- Hatékonyabb lenne a munkaerő-gazdálkodás.
- Hatékonyabb lehet a gyerekek elosztása csoportokba.
- Nem olyan nagy a város, hogy ugyanarra a feladatra két intézménye legyen.”

A válasz a javaslatokra egyszerű is lehetne: igen.

Ez ennél viszont sokkal bonyolultabb, mivel nem két általános iskola összevonásáról volt szó, hanem négy önállóan, illetve részben önállóan működő intézményről. Nem csak összevonás történt, hanem intézményfenntartó társulás jött létre. Továbbá az általános iskolai feladatok mellett kollégiumi, szakszolgálati feladatok és a speciális tagozat működtetése is az összevonásra került egyik általános iskola feladatai voltak.

2. A tartalmi munka

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 268/2005. (V. 29.) számú és Békéscsaba Község Önkormányzati Képviselő-testülete 31/2005. (V. 31.) számú határozatával megalkotta a Társulási Megállapodást a közoktatási intézmény közös fenntartására, valamint elfogadásra került az eltelt időszakban már többször módosított Alapító Okirat. Az intézmény a munkáját ez alapján kezdte meg, illetve kidolgozta alapszabályait, az alábbiakat figyelembe véve.

Az általános iskolában folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg. Alapvető feladat a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékek elsajátíttatása. Mindezek mellett Mezőberény Város Oktatási Konceptiójában, valamint a Békéscsabai TKT Intézkedési Tervében megfogalmazottakat is érvényre juttatjuk, illetve a törvényi változásokat követve folyamatosan módosítjuk azokat. Ezért történt Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 103/2009. (III. 30.) számú, illetve 203/2011. (IV. 26.) számú és Békéscsaba Község Önkormányzati Képviselő-testülete 9/2009. (III. 30.) számú, illetve 51/2011. (IV. 26.) számú határozatával a Társulási Megállapodás módosítása is. Az utóbbi módosítás alapján 2011. szeptember 1-től a Békéscsabai Általános Iskola Tagintézmény 1-4. évfolyammal működik, az 5-8. évfolyamosok Mezőberényben tanulnak. Az utaztatás iskolabuszszal történik.

Murony csatlakozásával létrejött BÉlmegyer – Mezőberény - Murony Közoktatási Intézményi Társulás. A társulási megállapodást Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testülete 263/2011. (V. 30.) számú, BÉlmegyer Község Önkormányzati Képviselő-testülete 60/2011. (V. 30.) számú és Murony Község Önkormányzati Képviselő-testülete 78/2011. (V. 30.) számú ismét módosította. Ennek következtében 2011. szeptember 1-től a Muronyi Általános Iskola Tagintézmény 1-8. évfolyammal, iskolánk tagintézménye.

Az iskola a helyi társadalom – a szülők, mint használók és megrendelők – igényeit kielégítő, de szakmailag önálló szervezet.

A helyi társadalom megfogalmazott igényeinek, még ha egyezők is a valós és pedagógiai érdekekkel, az iskola – anyagi kondíciók hiánya miatt – nem biztos, hogy a feltételeit elő tudja teremteni. Ezért akkor cselekszik helyesen, ha:

- elébe megy a lehetséges igényeknek,
- mindenféle külső anyagi forrást felkutat céljai megvalósításához.

Véleményem szerint ezt a célt szolgálta a megalakuló új integrált intézmény is. A 2005-ben létrejövő Mezőberény - BÉlmegyer Kistérségi Általános Iskola akkor a megyében egyedül álló volt, melynek eredményei a hat év távlatában egyértelmű.

Akárcsak az összevonás, a folyamatos tartalmi megújulás is nagyfokú szemléletváltozást követel a kollégák részéről. Az ismeretátadás mellett a hangsúly a készségek, a képességek, a kompetenciák fejlesztésére tevődött át. Látni kell mind a szakmai, és mind a gazdasági következményeket, és főleg azt, hogy itt nem a felnőttek érdekéről van szó, hanem arról a társadalmi elvárásról, ami a gyermekek szempontjából a fontos.

A jövő nagy kihívása lesz a közoktatásban várhatóan bekövetkező változások, az új nemzeti köznevelési törvénynek a bevezetése.

3. Tapasztalatok

Változatos időszakon vagyunk túl, mely a nehézségek mellett nagyon sok eredményt hozott. Az új arculat kialakításában ötvöztük a hozott értékeket, hagyományokat, sajátosságokat.

Ehhez nagymértékben hozzájárult a tantestület állandósága, valamint a közösen szervezett továbbképzések, nevelési értekezletek, szabadidős rendezvények, mely mind a pedagógusok szakmai-módszertani felkészültségét szélesítette.

3.1. Válaszok az összevonást megalapozó javaslatokra

Gazdasági szervezet

Az intézmény gazdasági szervezete az összevonást követően 6 fő lett, a két általános iskola gazdasági szervezetének egyesítésével jött létre. Így látta el a gazdasági, pénzügyi és személyzeti feladatát a korábban részben önállóan működő Művészetoktatási Tagintézmény és BÉlmegyer tekintetében is. 2007-től az óvoda gazdasági szervezete megszűnt, azóta intézményünk végzi itt is a gazdasági, pénzügyi és személyzeti feladatokat, 2011. év szeptemberétől pedig Murony esetében is úgy, hogy ezen a területen közben egy fővel nőtt a létszám.

Munkaerő gazdálkodás

Az alábbi táblázat szemlélteti az eltelt időszak változásait a munkaerő-gazdálkodás tekintetében.

Kistérségi Általános Iskola + Kistérségi Óvoda

Dolgozói létszám:	2006. év:	2007. év:	2008. év:	2009. év:	2010. év:	2011. év:	2011. év 09. hó
Összesen:	153 fő	145 fő	185 fő	186 fő	184 fő (+13 fő*)	180 fő (+13 fő*)	190 fő (+14 fő*)
• pedagógus	112 fő	105 fő	130 fő (-3 fő PÉP)	128 fő (-3 fő PÉP)	127 (-3 fő PÉP)	123 (-3 fő PÉP)	130 (-3 fő PÉP)
• pedagógiai munkát segítő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő
• nem pedagógus	38 fő	37 fő	52 fő	55 fő	54 fő	54 fő	57 fő
Ebből Békéscsaba:	17 fő	15,5 fő	14,5 fő	20,5 fő	20,5 fő	19,5 fő	14 fő
• pedagógus	14 fő	12,5 fő	11,5 fő	15,5 fő	15,5 fő	14,5 fő	9 fő
• nem pedagógus	3 fő	3 fő	3 fő	5 fő	5 fő	5 fő	5 fő
Ebből Muronyban:	-	-	-	-	-	-	18 fő
• pedagógus	-	-	-	-	-	-	13 fő
• nem pedagógus	-	-	-	-	-	-	5 fő

Az Összevont Óvodákkal a dolgozói létszám 2008-ban 48 fővel nőtt, a békéscsabai Óvodával 2009-ben 6 fővel tovább nőtt. 2011-ben Murony csatlakozásával a dolgozók létszáma további 18 fővel nőtt, de egyben a Széchenyi István Német Nemzetiségi Tagóvoda egyházi fenntartásba kerülésével a létszám 8 fővel csökkent is.

A *-al jelzett létszám az Út a munkába, illetve a Közfoglalkoztatási programban résztvevők létszámát jelöli.

Kistérségi Általános Iskola

Dolgozói létszám:	2006. év:	2007. év:	2008. év:	2009. év:	2010. év:	2011. év:	2011. év 09. hó
Összesen:	153 fő	145 fő	137 fő	132 fő	130 fő (+9 fő*)	126 fő (+9 fő*)	138 fő (+9 fő*)
• pedagógus	112 fő	105 fő	99 fő (-3 fő PÉP)	93 fő (-3 fő PÉP)	92 fő (-3 fő PÉP)	88 fő (-3 fő PÉP)	98 fő (-3 fő PÉP)
• pedagógiai munkát segítő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő
• nem pedagógus	38 fő	37 fő	35 fő	36 fő	35 fő	35 fő	37 fő
Ebből Békéscsaba:	17 fő	15,5 fő	14,5 fő	14,5 fő	14,5 fő	13,5 fő	8 fő
• pedagógus	14 fő	12,5 fő	11,5 fő	11,5 fő	11,5 fő	10,5 fő	5 fő
• nem pedagógus	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő	3 fő
Ebből Muronyban:	-	-	-	-	-	-	12 fő
• pedagógus	-	-	-	-	-	-	10 fő
• nem pedagógus	-	-	-	-	-	-	2 fő

Megállapítható, hogy az elmúlt években a tényleges létszámcsökkenés, beleszámítva a PÉP-ben résztvevőket is 30 fő. Mindez úgy valósult meg, hogy a nyugdíjba vonulók helyett nem kerültek új emberek foglalkoztatásra, illetve a határozott idejű kinevezésűek nem lettek továbbfoglalkoztatva, valamint 2008-ban és 2010-ben 4-4 fő létszámleépítésre került sor.

Mindösszesen a fogyás 35 fő, mivel közben kétszer 1 fővel az induló első osztályok számának növekedése, 1 fővel a logopédus, 1 fővel a pszichológus, 1 fővel a rendszergazda belépésével növekedett a létszám.

A csökkenéshez a feladatok átcsoportosítása, az egy intézményhez tartozás következtében a munkaerő átcsoportosítás és természetesen a tanulólétszám változása, illetve a maximális osztálylétszámok kialakítása is hozzájárult.

Murony csatlakozásával 2011. év szeptemberétől a létszámunk 12 fővel nőtt, ugyanakkor október 15-ével 3 fő létszámleépítés kezdődött.

A *-gal jelzett létszám itt is az Út a munkába, illetve a Közfoglalkoztatási programban résztvevők létszámát jelöli. Az e keretben az elmúlt évben és az idén foglalkoztatott asszisztensek munkája nélkülözhetetlen.

Költségvetés

A költségvetésünk bevételeinek alakulása előirányzati szinten.

Kistérségi Általános Iskola

Bevétel:	2006. év:	2007. év:	2008. év:	2009. év:	2010. év:	2011. év:
Osszesen:	521.626.000	527.715.000	559.306.000	496.454.000	493.700.000	484.266.000
• normatíva	346.543.000	320.135.000	280.095.000	261.986.000	237.415.000	235.367.000
• saját	16.232.000	18.584.000	26.830.000	32.645.000	27.915.000	15.159.000
• átvett kistérségtől		5.139.000*	9.085.000	11.141.000	10.684.000	14.788.000
• átvett Békéscsaba-tól	34.071.000	32.277.000	34.235.000*	29.639.000	28.228.000	30.087.000
• céljellelű támogatás	-	-	30.398.000	5.992.000	5.741.000	10.451.000
• önkormányzati támogatás	124.780.000	151.580.000	178.663.000	155.051.000	183.717.000	178.414.000
Ebből Békéscsaba-tól:	63.104.000	61.324.000	58.738.000	55.595.000	53.082.000	52.377.000
• normatíva	28.150.000	28.045.000	19.580.000	22.326.000	21.901.000	19.635.000
• saját	88.3000	100.2000	143.4000	91.5000	55.4000	-
• átvett kistérségtől	-	3.075.000	3.536.000	3.836.000	3.555.000	3.759.000
• céljellelű támogatás	-	-	1.459.000	-	-	-
• önkormányzati támogatás	34.071.000	29.202.000	32.729.000	28.518.000	27.072.000	28.983.000
Közös igazgatási költség	1.501.000	1.506.000	1.506.000	1.121.000	1.156.000	1.104.000
Békéscsaba összesen:	64.605.000	62.830.000	60.244.000	56.716.000	54.238.000	53.481.000

2008-ban a *-gal jelzett átvett pénzben szerepel a közös igazgatási költség.

Az igényelhető normatíva erőteljesen csökkenő tendenciát 2006-2011-ig.

A normatíva 2006. évről 2007. évre 26.408.000,-Ft-tal, 2007. évről 2008. évre 40.040.000,-Ft-tal, 2008. évről 2009. évre 18.109.000,-Ft-tal, 2009. évről 2010. évre 24.571.000,-Ft-al, 2010. évről 2011. évre 2.048.000,-Ft-tal csökkent. Összességében a hat év alatt a csökkenés 111.176.000,-Ft, mely Mezőberényben 102.661.000,-Ft, amely 32%.

A gyermek létszám is csökkent, de majd a későbbiekben látjuk, hogy nem ilyen mértékben.

A kistérségi normatíva 2006. évről 2007. évre 1768000,-Ft-tal, 2007. évről 2008. évre 871.000,-Ft-tal, 2008. évről 2009. évre 2.056.000,-Ft-tal nőtt, 2009. évről 2010. évre 457.000,-Ft-tal csökkent, 2010. évről 2011. évre 4.104.000,-Ft-tal nőtt. Összességében a hat év alatt a növekedés 8.342.000,-Ft, mely Mezőberényben 6.863.000,-Ft, amely 164%. Együttesen a normatíva 2006. évről 2007. évre 24.640.000,-Ft-al, 2007. évről 2008. évre 39.169.000,-Ft-tal, 2008. évről 2009. évre 16.053.000,-Ft-tal, 2009. évről 2010. évre 25.028.000,-Ft-tal csökkent, 2010. évről 2011. évre 2.056.000,-Ft-tal nőtt. Összességében a hat év alatt a csökkenés 102.834.000,-Ft, mely Mezőberényben 95.798.000,-Ft, amely 29%.

E mellett nem beszéltünk az inflációról, az energiaár, és egyéb áremelkedésekről.

Tehát a dolgozói létszám csökkenése mellett sem véletlen az intézményi hiánynak a növekedése évről évre, 2011. év kivételével.

Kistérségi Általános Iskola

Kiadás:	2006. év:	2007. év:	2008. év:	2009. év:	2010. év:	2011. év:
Összesen:	521.626.000	527.715.000	559.306.000	496.454.000	493.700.000	484.266.000
• személyi juttatás	325.329.000	316.700.000	341.048.000	292.234.000	299.051.000	287.939.000
• munkaadót terhelő jár.	103.909.000	100.948.000	108.958.000	93.646.000	78.802.000	75.123.000
• dologi kiadások	82.906.000	102.155.000	100.555.000	102.484.000	107.504.000	112.352.000
• pénzeszköz átadás	1.309.000	1.309.000	1.309.000	1.309.000	1.309.000	1.309.000
• ellátottak pénzbeni jut.	8.173.000	6.603.000	7.436.000	6.781.000	7.034.000	7.543.000
Ebből Bélmegyeren:	63.104.000	61.324.000	58.738.000	55.595.000	53.082.000	52.377.000
• személyi juttatás	42.655.000	40.252.000	37.799.000	35.464.000	34.716.000	34.195.000
• munkaadót terhelő jár.	13.735.000	13.003.000	12.186.000	11.439.000	9.395.000	9.083.000
• dologi kiadások	6.714.000	8.069.000	8.753.000	8.692.000	8.971.000	9.099.000
• pénzeszköz átadás	-	-	-	-	-	-
• ellátottak pénzbeni jut.	-	-	-	-	-	-

A táblázat jól szemlélteti a változásokat. A létszám csökkenésének eredménye 2009-ben, illetve 2011-ben érzékelhető lényegesen a személyi juttatásokban és járulékaiban, mivel itt már nem jelentkeznek áthúzódó tételek. Hozzá kell tenni, hogy 2009-ben nem volt 13. havi illetmény sem.

A 2011. év szeptemberi változásai sem a bevételeken, sem a kiadásokon nem lettek átvezetve.

Tanulólétszám, tanulócsoportok

A táblázat az október 1-jei statisztika szerinti adatokat tartalmazza.

Tanulólétszám:	2005- 2006. tanév:	2006- 2007. tanév:	2007- 2008. tanév:	2008- 2009. tanév:	2009- 2010. tanév:	2010- 2011. tanév:	2011- 2012. tanév:
Általános Iskola:	1104 fő	1065 fő	1026 fő	972 fő	926 fő	894 fő	947 fő
• ebből Mezőberény:	959 fő	936 fő	914 fő	877 fő	839 fő	812 fő	826 fő
• ebből Békéscsaba:	92 fő	89 fő	77 fő	75 fő	76 fő	73 fő	38 fő
• ebből Murony:	-	-	-	-	-	-	78 fő
• ebből Speciális tagozat:	53 fő	40 fő	35 fő	20 fő	11 fő	9 fő	5 fő
Képzési kötelezett:	1 fő	1 fő	1 fő	-	-	-	-
Kollégium:	22 fő	19 fő	18 fő	17 fő	19 fő	16 fő	13 fő
Szakszolgálati ellátott:	365 fő	437 fő	464 fő	479 fő	575 fő	612 fő	654 fő
Művészetoktatás:	197 fő	200 fő	198 fő	196 fő	184 fő	186 fő	201 fő
Összesen:	1689 fő	1722 fő	1707 fő	1664 fő	1686 fő	1708 fő	1815 fő

A tanulólétszám a hat év során az általános iskolában 210 fővel csökkent, Mezőberényben 15,33%-os, a speciális tagozaton 83,02%-os a változás.

E tanév szeptemberétől az átrendeződés a Békéscsabán történő változásoknak és Muronnyal kapcsolatos együttműködésnek a következménye. A kollégiumi létszámcsökkenés a nemek aránya változásának és a folyamatos fluktuáció következménye. A szakszolgálati ellátás a kistérségi szerep következtében folyamatosan növekvő, míg a művészetoktatásban a tanulólétszám közel állandó.

Lényeges a számított létszám, mivel az osztályok kialakításánál ezt a létszámot kell figyelembe venni.

Számított tanulólétszám:	2005-2006. tanév:	2006-2007. tanév:	2007-2008. tanév:	2008-2009. tanév:	2009-2010. tanév:	2010-2011. tanév:	2011-2012. tanév:
Általános Iskola:	1249 fő	1208 fő	1160 fő	1113 fő	1081 fő	1047 fő	1122 fő
• ebből Mezőberény:	1045 fő	1030 fő	1006 fő	991 fő	974 fő	947 fő	971 fő
• ebből Békéscsaba:	92 fő	91 fő	79 fő	80 fő	83 fő	80 fő	42 fő
• ebből Murony:	-	-	-	-	-	-	97 fő
• ebből Speciális tagozat:	112 fő	87 fő	75 fő	42 fő	24 fő	20 fő	12 fő
Kollégium:	32 fő	32 fő	27 fő	24 fő	29 fő	23 fő	20 fő
Összesen:	1281 fő	1240 fő	1187 fő	1137 fő	1110 fő	1070 fő	1142 fő

A számított tanulólétszám változása szintén csak a hat év során majdnem azonos a tényleges létszámmal, 202 fő a csökkenés. A speciális tagozat nagymértékű fogyó létszáma ellenére a kettő, illetve három tanulónak számítottok száma több mint hat évvel korábban. Ebből jól látható, hogy az általános iskolában a megsegítésre szorulóak száma emelkedik, 13%-ról 17%-ra nőtt. A lényeges különbség, hogy az integrált nevelés-oktatás keretében nagyon nehéz ezen tanulók fejlesztése úgy, hogy az érdekei senkinek ne sérüljenek.

A tanulócsoporthoz alakulást az alábbi táblázat mutatja.

Tanulócsoporthoz:	2005-2006. tanév:	2006-2007. tanév:	2007-2008. tanév:	2008-2009. tanév:	2009-2010. tanév:	2010-2011. tanév:	2011-2012. tanév:
Általános Iskola:	51 osztály	51 osztály	50 osztály	47 osztály	46 osztály	43 osztály	48 osztály
• ebből Mezőberény:	38 osztály	39 osztály	39 osztály	37 osztály	37 osztály	34 osztály	35 osztály
• ebből Békéscsaba:	8 osztály	8 osztály	8 osztály	8 osztály	8 osztály	8 osztály	4 osztály
• ebből Murony:	-	-	-	-	-	-	8 osztály
• ebből Speciális tagozat:	5 osztály	4 osztály	3 osztály	2 osztály	1 osztály	1 osztály	1 osztály
Napközi, tanulószoba:	16 csoport	16 csoport	14 csoport	12 csoport	12 csoport	12 csoport	15 csoport
• ebből Mezőberény:	11 csoport	12 csoport	11 csoport	10 csoport	10 csoport	10 csoport	12 csoport
• ebből Békéscsaba:	3 csoport	3 csoport	2 csoport	2 csoport	2 csoport	2 csoport	1 csoport
• ebből Murony:	-	-	-	-	-	-	2 csoport
• ebből Speciális tagozat:	2 csoport	1 csoport	1 csoport	-	-	-	-
Kollégium:	1 csoport	1 csoport	1 csoport	1 csoport	1 csoport	1 csoport	1 csoport

Egy osztályra jutó tanulók számított létszámmal számolva.

Egy osztályra jutó tanuló:	2005-2006. tanév:	2006-2007. tanév:	2007-2008. tanév:	2008-2009. tanév:	2009-2010. tanév:	2010-2011. tanév:	2011-2012. tanév:
Általános Iskola:	24,49 fő	23,66 fő	23,20 fő	23,70 fő	23,50 fő	24,35 fő	23,38 fő
• ebből Mezőberény:	27,50 fő	26,41 fő	25,79 fő	26,81 fő	26,32 fő	27,85 fő	27,74 fő
• ebből Békéscsaba:	11,50 fő	11,38 fő	9,88 fő	10,00 fő	10,38 fő	10,00 fő	10,50 fő
• ebből Murony:	-	-	-	-	-	-	12,13 fő
• ebből Speciális tagozat:	22,40 fő	21,75 fő	25,00 fő	21,00 fő	29,00 fő	23,00 fő	12 fő

A közoktatási törvény szerint az 1-4. évfolyamon az átlaglétszám 21 fő, a maximális 26 fő, míg az 5-8. évfolyamon az átlaglétszám 23 fő, a maximális 30 fő.

Az alábbi táblázat az ehhez való viszonyulást mutatja a speciális tagozat nélkül, mivel ott az osztályösszevonások miatt ez nem releváns.

Egy osztályra jutó tanuló:	2005- 2006. tanév:	2006- 2007. tanév:	2007- 2008. tanév:	2008- 2009. tanév:	2009- 2010. tanév:	2010- 2011. tanév:	2011- 2012. tanév:
Általános Iskola:	24,71 fő	23,85 fő	23,09 fő	23,82 fő	23,49 fő	24,45 fő	23,62 fő
• ebből Mezőberény 1-4. évfolyam:	27,50 fő	25,52 fő	25,15 fő	26,00 fő	25,15 fő	27,29 fő	26,88 fő
• ebből Mezőberény 5-8. évfolyam:	27,50 fő	27,25 fő	26,47 fő	27,61 fő	27,56 fő	28,41 fő	28,47 fő
• ebből Békéscsaba 1-4. évfolyam:	10,00 fő	9,25 fő	8,75 fő	9,25 fő	10,00 fő	9,50 fő	10,50 fő
• ebből Békéscsaba 5-8. évfolyam:	13,00 fő	13,50 fő	11,00 fő	10,50 fő	10,75 fő	10,50 fő	-
• ebből Murony 1-4. évfolyam:	-	-	-	-	-	-	10,50 fő
• ebből Murony 5-8. évfolyam:	-	-	-	-	-	-	13,75 fő

A táblázat jól szemlélteti, hogy Mezőberényben az osztályszámok a maximumhoz vannak közelebb.

Néhány adat az utóbbi négy évből szemléltetésként

	2008-2009. tanév:	2009-2010. tanév:	2010-2011. tanév:	2011-2012. tanév:
HH tanuló:	414 fő	452 fő	477 fő	512 fő
• ebből Mezőberényben:	368 fő	406 fő	423 fő	428 fő
• ebből Bélmegyeren:	46 fő	46 fő	54 fő	27 fő
• ebből Murónyban:	-	-	-	57 fő
HHH tanuló:	125 fő	142 fő	156 fő	191 fő
• ebből Mezőberényben:	115 fő	133 fő	147 fő	174 fő
• ebből Bélmegyeren:	10 fő	9 fő	9 fő	5 fő
• ebből Murónyban:	-	-	-	12 fő
Veszélyeztetett tanuló:	84 fő	118 fő	94 fő	35 fő
• ebből Mezőberényben:	83 fő	118 fő	94 fő	29 fő
• ebből Bélmegyeren:	1 fő	nincs adat	-	-
• ebből Murónyban:	-	-	-	6 fő
Alapellátásba vett tanuló:	29 fő	20 fő	23 fő	21 fő
• ebből Mezőberényben:	27 fő	20 fő	21 fő	16 fő
• ebből Bélmegyeren:	2 fő	nincs adat	2 fő	1 fő
• ebből Murónyban:	-	-	-	4 fő
Védőlembé vett tanuló:	14 fő	9 fő	5 fő	14 fő
• ebből Mezőberényben:	13 fő	9 fő	5 fő	12 fő
• ebből Bélmegyeren:	1 fő	nincs adat	-	-
• ebből Murónyban:	-	-	-	2 fő
Ingyenes tankönyvben részesült tanuló:	611 fő	626 fő	636 fő	672 fő
• ebből Mezőberényben:	558 fő	567 fő	575 fő	581 fő
• ebből Bélmegyeren:	53 fő	59 fő	61 fő	28 fő
• ebből Murónyban:	-	-	-	63 fő

Fejlesztések

Jelenleg a székhelyen kívül nyolc telephelyen folyik a nevelő-oktató munka.

Az épületeink állaga változó. Megoldódott a pedagógiai szakszolgálat elhelyezése felújított épületben, viszont a többi épületünk felújításra szorul, annak ellenére, hogy minden évben törekszünk a legszükségesebb belső karbantartásra, festésre, mázolásra.

A legrosszabb állapotban a kollégium, illetve a mellette lévő két tantermet magába foglaló épület, valamint a művészetoktatás épülete van. Szükségessé válik a sportcsarnok és tornatermek, valamint a két nagy épületünk.

Nincs kettős fejlesztés.

Több sikeres pályázaton vettünk részt, mely segítette tartalmi- és tárgyi fejlesztéseinket. A PHARE és a Megyei Közalapítvány (amíg működött) pályázatain 48091197,-Ft összeget költöttünk. Ez nem tartalmazza a városi, valamint a mindenkorai költségvetési törvény 5. számú mellékletében található pályázatainkat.

Az ÚMFT, illetve ÚSZT keretében az alábbi pályázatok kerültek benyújtásra:

- DAOP-2007-4.2.1. Esélyegyenlőség megteremtése Mezőberény és mikrotérségének nevelési-oktatási intézményeiben *(nem nyert)*
- TIOP-1.1.1/07/1A Pedagógia, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése *(nyert – megvalósult – fenntartása folyamatban)*
- TÁMOP-3.3.2/08/2 Esélyegyenlőségi programok végrehajtásának támogatása *(nyert – nem lett szerződéskötés)*
- TÁMOP-3.1.4/08/2 Kompetencia alapú oktatás feltételeinek megteremtése *(nyert – megvalósult – fenntartása folyamatban)*
- TIOP-1.1.1/09/1 A pedagógiai módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra-fejlesztése *(nyert – megvalósult – fenntartása folyamatban)*
- TÁMOP-3.1.7/11/2 Referencia-intézmények országos hálózatának kialakítása és felkészítése *(beadásra került – befogadásra került)*

Valamennyi pályázat az utóbbi kivételével az óvoda, a kistérségi iskola és gimnázium együttes fejlesztésére került benyújtásra a fenntartó részéről.

Menedzsment

Az intézmény ellátja az általános iskolai (korábban 4 önálló volt), a művészetoktatási, a szakszolgálati, a kollégiumi és a speciális tagozat feladatait.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, vonatkozó rendelkezései szerint minden önálló intézményben szükség van vezetőre. A helyettes ugyan nem kötelező, de ha Mezőberényben a két általános iskola önállóan működne, akkor nem is a korábbi két-két vezető-helyettesre, de egyre-egyre mindenképp szükség lenne. Nem számolva a gazdasági vezetőket, mivel lehetnének részben önállóak is, de egy-egy biztos kellene.

A feladatainkat jelenleg az alábbi vezetéssel látjuk el.

Intézményvezető:

főigazgató (1 fő)

Intézményvezető-helyettes:

igazgató (1 fő)

Intézményvezető-helyettes:

gazdasági igazgató (1 fő)

Intézményegység-vezetők:

igazgatóhelyettesek (2 fő)

tagintézmény-vezetők (3 fő)

Tehát a vezetők száma így lényegesen kevesebb, és a fenntartó is egy menedzsmenttel kell, hogy kapcsolatot tartson.

4. Előnyök, hátrányok, tervek

Az tény - az adatok, a számok, az eredmények tükrében -, hogy az összevonásnak nagyon sok pozitívuma van. Természetesen, mint minden, ez is vitatható, és objektíven nehezen ítéltető meg.

Előnyök néhány területe.

- **Szolgáltatási színvonal javulása**

- A demográfiai változások ellenére is egy intézményen belül megoldotta vált, hogy különböző, de azonos lehetőségek közül válasszanak a szülők, érvényesítve a törvény által biztosított tanszabadság elvét (német nemzetiségi nyelv, emelt szintű angol nyelv, emelt szintű testnevelés, sportági választék, tehetséggondozás, szakkörök, stb.)
Amennyiben az intézmények különállók maradtak volna, éppen a csökkenő gyermeklétszám nem tette volna lehetővé, hogy a korábban megvalósítható választék megmaradjon. (Kevesebb gyerek – kevesebb pedagógus – kevesebb forrás.)
- Az egységes pedagógiai szakszolgálat bővítése a nevelési tanácsadóval szintén hozzájárult a szolgáltatási színvonal javulásához. A tanulók lakóhelyükön kapják meg azt a szolgáltatást, amelyre eddig Békéscsabán volt lehetőség. Nemcsak helyben, hanem időben is hamarabb kerül sor a vizsgálatokra, s az azt követő speciális igények ellátására.
- A pedagógusok számára a nevelési tanácsadó által nyújtott szakmai segítség a mindennapi nevelőmunkában kamatoztatható.
- A szakmai tudás összeadódásával, az egymástól való tanulással erősödött a tartalmi munka, eredményesebbé vált a fejlesztő, felzárkóztató, hátránykompenzációs tevékenység, ezáltal a kilépők tanulási esélyei is növekedtek. Ezt a folyamatot kedvezően befolyásolta a TAMOP és az IPR pályázat.
- Bővült az intézmény eszközállománya és kihasználtsága, a kettős fejlesztés megszűnt, mely a tartalmi és módszertani munka színvonalának emelését segíti elő. Az infokommunikációs technológia fejlesztése a TIOP pályázat eredménye.
- A zene- és képzőművészeti oktatás területén szélesebb körű kínálat biztosítása, könnyebb átjárhatóság.

- **Innováció**

- A társulásban való működéssel nagyobb az esély a pályázatokon, több a lehetőségek kihasználhatósága.
- A pályázati lehetőségek biztosítják, hogy a város összes pedagógusa és összes tanulója ugyanolyan eséllyel fejlődhessen, s ez az intézmény számára is fejlődést jelentsen. Például a NAT és kerettanterve által meghatározott kompetencia alapú oktatás megvalósítása, az annak megfelelő új módszerek alkalmazása (kooperatív technikák elsajátítása és alkalmazása, modern információs és kommunikációs eszközök biztosítása, stb.).

- **Az intézmény presztízse**

- A fent említett pályázatok megvalósulásával az intézmény hírneve is nő. Régiós, de országos szinten is ismertté váltunk a pályázataink kapcsán, erősödött kistérségi szinten a bázisintézményi szerep.
- A versenyeredmények - tanulmányi és sport területen – területileg és országosan is kiemelkedőek, köszönhetően annak, hogy a tehetséges tanulók száma összeadódott (nem több iskolára tagolódott), s az indulók egy intézményért, s nem utolsó sorban a városért versenyeznek.
- Az alsó és felső tagozat szétválasztásával közel azonos korosztály van egy helyen, így a nagyobbaknál jelentkező negatív magatartási minták nem követhetők a kisebbek részéről.

- **Esélyegyenlőség**

- Egy intézmény, egy beiskolázási körzet, ezáltal az osztályok kialakításakor a törvény általi százalékok betartása a halmozottan hátrányos tanulók számát illetően könnyebben megoldható.

- **Működés**

- Az intézményfenntartó társulásban való működés, az utazó szakemberek kihasználása biztosítja a szakos ellátottságot, a szakszolgálat területén helyben biztosított az ellátás.
- A gazdálkodás eredményét a korábbi fejezet szemlélteti, bár a finanszírozás így is egyre nehezebb, viszont a kihasználtság lényegesen növekedett.

Hátrányok területei.

- A „mamutintézmény” következménye az addigi családi légkör megszűnése, hatékony és naprakész információáramlás megszervezése, egymás közötti kommunikáció.
- A nagy létszám következtében nehezebben „mozgósítható” tantestület.
- Utazó pedagógusok munkaidejének koordinálása.
- „Egyenlő” esélyegyenlőség biztosítása. Magasak az osztálylétszámok, ahol ott van a HHH, az integrált, a felzárkóztatásra szoruló, de az átlagos képességű a tehetséges tanuló is, a szakmai elvárásoknak megfelelő fejlesztés nagyon nehezen valósítható meg.

Tervek

(2011. április)

- A neveltség javítása, melyet hűen tükröznek az igény és elégedettség mérés eredményei, hiszen minden partnerünknel megjelenik az iskolai fegyelem kérdése. Ennek érdekében folyamatos és többértű kapcsolat a szülőkkel, a nevelést segítő szakemberekkel.
- A körzet központi szerepének további erősítése, mely segíti mind a foglalkoztatást, mind a szakmaiságot, mind a gazdaságosságot, de a középiskolai beiskolázást is.
- A kompetencia alapú oktatás minél szélesebb körű elterjesztése. További részvétel a közoktatás-fejlesztést támogató hálózat kiépítésében.
- A hálózati tanulás, a jó gyakorlatok honosítása rendszerszerűen képes megemlíni a nevelés-oktatás hatékonyságát. Mindez csak mintaértékű közoktatási intézmények gyakorlatának felmutatása árán lehetséges, ezért fontos számunkra a referencia-intézmények országos hálózatának kialakításában és felkészítésében való részvétel.

- Az együttműködések további erősítése a helyi nevelési-oktatási intézményekkel a hosszú távú stratégiai célok megvalósítása érdekében.
- A felerősödött társadalmi különbségekből adódó feladatok és problémák kezelési lehetőségeinek újra gondolása, mindenki számára megnyugtató megoldások keresése.
- Lehetőség szerinti részvétel a várható közoktatást-fejlesztést érintő pályázati konstrukciókban.

Terveik

(2011. november)

- Természetesen a terveink most is az előbbieik.
- Viszont ma a fontos kérdés az, hogy hogyan fog alakulni a fenntartás az önkormányzati és nemzeti köznevelési törvény elfogadása után.

5. Összegzés

Az összevonás és a társult működés alapján változtatta meg az intézmény struktúráját, egységeit és „személyzetét”, ezáltal a szervezeti kultúrát is.

A jövőben is erőt és időt kell fordítani a szervezetfejlesztésre, mely azáltal érhető el, hogy először mindig vizsgáljuk az aktuális állapotokat, megismerjük az értékeket, erősségeket. Ezzel párhuzamosan kijelöljük a kívánatos célállapotot, amely megfelelően illeszkedik a változó körülményekhez, a szervezet új stratégiájához. Ráadásul ennek a jövőképnek eléggé vonzónak kell lennie ahhoz, hogy a nehézségeket legyőzze. A változás végrehajtása során fontos, hogy felelősséggel és hatáskörrel rendelkező személyek irányítsák a folyamatot, olyanok, akiknek az ügyvel kapcsolatos kompetenciája nem megkérdőjelezhető.

Végül azt gondolom, hogy zökkenőkkel ugyan, de többé-kevésbé sikerült megvalósítani azt az elképzelést, melyet a Képviselő-testület megfogalmazott, illetve elvár. Nehéz évek vannak mögöttünk, de eredményesek, ugyanakkor nehéz és változásokkal teli (új köznevelési törvény, NAT, kerettanterv) évek előtt állunk. Nagy várakozással tekintünk a jövőre.

Tisztelt Képviselő-testület!

Tisztelt Polgármester Úr!

A beszámolóban igyekeztem bemutatni az eltelt időszak tapasztalatait. Röviden tértem ki a társulás és az összevonás tapasztalataira.

Természetesen, mint minden beszámoló, ez sem lehet teljes és nem is részletes. Azonban azt gondolom, arra elegendő, hogy a társulás és az összevonás létrejöttét megerősítse és az eltelt időszakot e tekintetben, lezárja.

Bízva sikeres együttműködésünkben kérem a beszámoló elfogadását.

Mezőberény, 2011. november 6.

B E S Z Á M O L Ó

Célok, eredmények és tapasztalatok

Intézményi szerkezetváltás Mezőberényben

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének

2011. november 28-i ülésére

Készítette: Kálmán János
közüktatási szakértő

Célok, eredmények és tapasztalatok

Intézményi szerkezetváltás Mezőberényben

A napirend megtárgyalásához a 2005-ben készült szakvélemény megállapításaival kapcsolatosan szeretnék észrevételeket tenni. Minden bekezdés az eredeti szakvélemény szövegét emeli ki, a dőlt betűs az ezekhez kapcsolódó véleményemet tartalmazza.

- a) Mezőberény város Képviselő-testülete már esztendőnk óta fontolgatja azt, hogy a fenntartásában működő közoktatási intézmények szerkezetében idővel változtatást kíván végrehajtani, melynek elsődleges oka a gyermeklétszám erőteljes csökkenése és a finanszírozási feltételek romlása, illetve e két hatás összegződése.

A negatív folyamat a mai napig tart, a fenntartói felvetés indokolt volt.

- b) A Képviselő-testület a Köznevelési törvény által előírt négyévenkénti törvényességi ellenőrzés megrendelésével párhuzamosan azzal is megbízta a szakértői csoportot, hogy vizsgálja meg a szerkezetváltásban rejlő lehetőségeket és az alternatívákat terjessze a Testület elé mérlegelésre. A szakértői munkacsoport ennek eleget tett, és álláspontját az alábbiakban fogalmazta meg:

- Az óvoda jelenlegi szerkezetének megváltoztatását nem javasolja.
- Ugyanez az álláspontja a középfokú intézményekkel kapcsolatban is.
- Javasolja az általános iskolák és a művészeti iskola összevonását.
- Javasolja az intézményfenntartó társulás létrehozását.
- A szerkezetváltás kompromisszumos és ütemezett folyamat legyen.

A fenntartó ennek megfelelően járt el. Az általános iskolák és a művészeti iskola összevonásra került, a társulás létrejött, mellyel a fenntartó jelentős kiadásokat takarított meg. A szerkezetváltás – a létszámcsoökkentés végre-hajtásában – ütemesen történt, ésszerű kompromisszumok alkalmazásával. Konfliktus két területen keletkezett: az egyik a vezetőváltás, a másik a két nevelőtestület „összeszoktatása” területén. Ennek kivitelezéséről a mai napig megoszlanak a vélemények.

- c) E javaslatot támogatta az Oktatási és a Pénzügyi Bizottság együttes ülése azzal, hogy a végleges döntést részletes véleményeztetési eljárásnak kell megelőznie, és be kell kérni a Megyei Közgyűlés és az OKÉV szakvéleményét is arról, hogy a változások nem rónak aránytalan terhet az iskolahasználókra. A Megyei Közgyűlés és az OKÉV szakvéleményének a megkérése megtörtént, én pedig az egyeztetési eljárás megtervezésére és kivitelezésének támogatására kaptam felhatalmazást a Képviselő-testülettől. E munka során az alábbi szempontokat követtem: - A véleményeztetési folyamat során meg kell minden olyan egyén és közösség számára adni a véleménynyilvánítás lehetőségét, akik, illetve amelyek számára azt a hatályos jogszabályok lehetővé teszik, illetve a véleményeztetést előírják. - Mind a három érintett intézmény (1. sz. Általános Iskola [1AI], Orlai Petrics Soma Általános Iskola, Pedagógiai Szakszolgálat és Kollégium [OPS], Városi Alapfokú Zene és Művészeti Iskola igazgatójával egyeztettem a véleményeztetési folyamat technikai kivitelezéséről. - A folyamat alapját az általam elkészített Vitaanyag képezte, mely – a műfaj sajátosságaiból adódóan – röviden s

tömören összegzi azt a formát és módszert, mely alapján a szerkezetváltás a legkisebb érdeksérelem mentén megvalósítható. E dokumentum szövege az együttes bizottság előtt bemutatott és ajánlott szerkezetváltási javaslat pontos megszövegezését tartalmazza. A fenntartóval történő egyeztetés során az az álláspont alakult ki, hogy a véleményeztetésnek intézményi központúnak kell lenni, melyhez az intézményvezetők kézenfekvő és hatékony segítségét kell kérni. Azt kértem tőlük, hogy készítsék el az érintett egyének és közösségek listáját, számukra küldjék ki a vitaanyagot, és közösségi vélemény-nyilvánítási igény esetén szervezzék meg annak körülményeit és feltételeit (időpontok egyeztetése, jegyzőkönyvek és hangfelvételek elkészítése, helyiségek biztosítása stb.). Az igazgató kollégák e felkérésnek a megszokott rutinossággal eleget is tettek.

A véleményeztetési eljárás lefolytatására nyolc napot terveztem, ami a gyakorlat alapján megfelelő (nem túl rövid, és nem is szükségtelenül hosszú). Az ütemtervet a tervezettnél megfelelően sikerült kivitelezni. Minden egyén és közösség a Vitaanyag mellé kísérőlevelet is kapott, melyből pontosan értesültek a vélemény-nyilvánítás lehetőségeiről és határidejéről. Azokon a közösségi találkozókon, melyekre meghívást kaptam, személyesen is részt vettem. Minden alkalomra meghívót kapott a polgármester, a jegyző és a Képviselő-testület tagjai. A véleményeztetési eljárás során keletkezett összes írásbeli dokumentumot és hanganyagot letétbe helyeztem a Polgármesteri Hivatalban, a jegyzői irodában. A hatáselemzéshez felhasználtam az eljárás során elhangzott véleményeket, kéréseket, megállapításokat is.

A véleményeztetési és egyeztetési eljárást lefolytattuk. Viszonylag nagy számban érkeztek vélemények, ezek nagy része érdemi volt, a megállapítások, észrevételek figyelembe vételével történt meg az átalakítás. Komolyabb fennakadást a német kisebbségi önkormányzat kilátásba helyezett vétője jelentett (esetükben ennek volt is alapja, hiszen az összevont intézményben a megváltozott tanulói létszámarányok miatt jogosítványaik csökkentek volna, de a problémát végül is sikerült kompromisszumos módon megoldani.

- d) A városban az élve születési adatok folyamatos csökkenést mutatnak (Forrás: Polgármesteri Hivatal Mezőberény, 2005. május). Látható, hogy 15 esztendő alatt a fogyás mértéke 59 fő, arányát tekintve 59%. Ez azt jelenti, hogy ez alatt az időszak alatt a város gyakorlatilag kétszázalékos tanulói utánpótlást veszített el. A létszámfogyás a tanulók körében már most is érzékelhető, és ez a fogyás az élve születési adatok figyelembe vételével biztosan gyorsulni fog a jövőben (Forrás: Intézményi adatközlés, 2005. május, létszámszorító nélkül). A fogyás mértéke 2000. és 2004. október 1-je között 125 tanuló volt, ami 4-5 osztálynak felel meg, és ez a tendencia a továbbiakban még tovább romlik. A fenti adatok és összefüggések már önmagukban is előre vetítik az egymás mellett párhuzamosan működtetett két általános iskola fenntartási nehézségét, a középtáv végén annak kilátástalanságát.

Az intézményi szerkezetváltás egyik oka az volt, hogy a csökkenő gyermeklétszám mellett nem célszerű két általános iskola párhuzamos működtetése. Egy intézményben hatékonyabban megoldható a gyermek- és a pedagógus létszámmal való gazdálkodás.

- e) Noha a véleményeztetési eljárás során a szakértői munkacsoport által megfogalmazott modell – melynek leírása megtalálható a Vitaanyagban – sok kritikát kapott, azzal szemben egyetlen érintett személy, illetve közösség sem tudott az iskolahasználók számára előnyösebb változatot felmutatni. Ennek egyrészt az az oka, hogy a szakértői

munkacsoport és az Oktatási Bizottság által korábban körvonalazott ajánlat több ponton találkozott egymással, másrészt a betérjesztettnél szélesebb körű kompromisszumrendszer azzal a reális veszéllyel fenyeget, hogy azt a fenntartó már nem tudja elfogadni. Számolnunk kellett azzal a veszéllyel is, hogy amennyiben ajánlatunk nem lesz kellően intézményfelhasználó-barát, akkor az iskolahasználói kör (szülők, alkalmazottak, tanulók) ellenállása fogja megbuktatni a folyamatot. Ha a kompromisszumkeresés során a fenntartó számára vállalhatatlan feltételeket teremtünk, szintén megfeneklik a folyamat, ami önmagában nem baj. Problémát akkor fog majd jelenteni, amikor már nem lesz mozgáster az elfogadható megoldások keresésére, s a fűnyíró elv alkalmazásával az iskolahasználók jelentős érdeksérelmével jöhet létre a finanszírozható modell. Az alábbi szerkezetváltási modell megvalósítását javaslom.

2005. szeptember 1-től alapító okirataik visszavonása mellett a fenntartó szüntesse meg az 1. sz. Általános Iskola, az Orlai Petrics Soma Általános Iskola, Kollégium és Pedagógiai Szakszolgálat, valamint a Városi Alapfokú Zene és Művészeti Iskola szervezeti önállóságát, és belőlük hozzon létre egy többcélú intézményt. Amennyiben Békéscsaba község véglegesíti társulási szándékát, a békéscsabai iskola új intézményegységként jelenik meg a rendszerben, a többiekkel, azonos jogosítványokkal.

- A szervezeti változás önmagában érzékelhetetlen lesz az iskolahasználók döntő többsége számára. Ez alól kivételt képez a menedzsment, mert az alapító okiratok visszavonásával megszűnik valamennyi intézményvezető megbízása, és ennek következtében a pótlékok és az órakedvezmények is. Ezek a döntések nem járnak a fenntartó számára kiadással, mert az eljárás jogkövetkezmény nélküli. Annak sincs akadálya (ezt javaslom is), hogy a fenntartó továbbra is megadja ezen vezetők számára eredeti ciklusaik végéig az összes kedvezményt.
- A szerkezetváltást követően egy intézményvezetőre, valamint intézményegységenként egy-egy intézményegység-vezetőre lesz szükség. Ez a változás is csak a szűk menedzsmentet érinti. A vezetői megbízások az alapító okiratok visszavonásával egyidőben automatikusan megszűnnek, azaz gondoskodni kell az első számú vezető megbízásáról, vagy megválasztásáról. Tekintettel az idő előrehaladtára, a pályázati eljárás lebonyolítása legkorábban októberre tehető, azaz a legfeljebb egy esztendőre történő megbízás alkalmazása elkerülhetetlen. Az is lehetséges, hogy ez a megbízás a 2005/2006-os tanév egészére kiterjedjen, és ezt követően, pályázati eljárás lefolytatásával választja meg a Képviselő-testület az új vezetőt.
- Célszerűnek tartom azt is, hogy az intézményegység-vezetők személye azonos legyen azokkal, akik jelenleg is az önálló intézmények igazgatói. Szervező és irányító munkájukra a továbbiakban is nagy szükség lesz, és a nevelőtestületek számára is stabilizáló hatással bír a vezetés változatlanlansága. Természetesen ez a kérdés a jelenlegi vezetői ciklusok lejártát követően megváltozhat, munkáltatói hatás-körben.
- Az új modell alkalmazásakor a jelenlegi igazgatóhelyettesek szerepe részben csökken, részben megváltozik. Egyrészt azért, mert intézményegységekben ezen a címen középvezetői beosztás ebben a formában nem létesíthető, másrészt azért, mert a leendő intézményegység-vezetők munkáltatói feladat-köre formálisan (és akár tartalmilag is) megszűnik, de legalább is átalakul, azaz elvileg csökkennek a korábban önálló intézményvezetőként dolgozó kollégák munkaterhei. Emiatt természetesen a jelenlegi igazgató-helyettesek szervező munkájának egy részét is átvehetik, ami miatt a

jelenlegi helyettesi munkakörben foglalkoztatottak száma idővel csökkenhet. Hogy mikor? Javasolom, hogy a 2005/2006-os tan-évben még ne, hiszen ez lesz az első „próbaév”, ahol minden lényeges változtatás kockázatos.

- Abban az esetben, ha idővel kétpólusú intézményrendszer jön létre (egyik blokkban az alsós, a másikban a felsős osztályokkal), természetes módon a jelenleg induló „univerzális” intézményegység-vezetői munkakör egyre inkább tagozatossá fog válni, ami a vezetői feladatok ellátását is egyszerűbbé teheti, és a szakmai-vezetési feladatokat erősen a szakmaiak irányába orientálja.
- Az összevont intézmény az alábbi egységekből álljon: 1. sz. általános iskolai intézményegység, Orlai Petrics Soma általános iskolai intézményegység, Zene és művészeti iskolai intézményegység, társulás esetén Bélmegyer általános iskola intézményegység. Az intézményegységek szakmai autonómiája a szervezeti változások ellenére maradjon meg, melyet a hatályos jogszabályok és a megfelelő módon módosítandó (egységesülő) Szervezeti és Működési Szabályzat garantálja. A változás ne érintse az általános iskolai kollégium és a pedagógiai szakszolgálat működését, az továbbra is maradjon az Orlai Petrics Soma általános iskolai intézményegység szervezeti egysége.
- Az egyik általános iskolai épületben alakítsák ki az alsós, a másikban a felsős bázist, mellyel az infrastrukturális és az oktatási eszközfejlesztés koncentrálható, hatékonyabbá tehető, elkerülhető a jelentős költséggel járó párhuzamos fejlesztés. Ennek megfelelően történjen meg a nevelőtestület fizikai elhelyezése is. A jelenleg javasolt szervezeti felépítés 2010-ig alakuljon át alsós és felsős intézményegységgé.
- Természetes velejárója a folyamatnak a Szervezeti és Működési Szabályzat egységesítése, hiszen szervezeti értelemben egy intézmény jön létre. Erre a feladatra célszerű egy tanévet adni. Ebben csak olyan változásokat lehet rögzíteni, amivel az intézményhasználók is egyetértenek az elfogadtatás során. Természetesen nem kell nagy horderejű dolgokra gondolni, csupán a már most is színvonalas dokumentumok egységesítésére, az esetleges működési körülmények definiálására. Véleményem szerint a Házirendekkel kapcsolatban is hasonló módon kell eljárni.
- A kétpólusú intézményszerkezet (alsó-felső külön épületben) kialakítása mellett több érv szól, mint ellene. Miután ez a szülők és a gyermekek életét is befolyásoló tényező, a jelenlegi állapot ilyen irányú megváltoztatása külön egyeztetést és egyetértést fog a felektől igényelni (Alapító okirat, SzMSz meg-változtatása is szükséges). Ezzel megszűnik a korábbi intézmény-választási lehetőség (és a helyébe lépő intézményegység-választási lehetőség, de megmarad a párhuzamos osztályokban futó program-választási szabadság (pl. „németes” osztály, „sport tagozatos” osztály, stb.).
- Ha ez a változás létrejön, az összes alsó tagozatos tanulónak az egyik, míg az összes felsősnek a másik épületbe kell majd járnia. Ez azonban akkor sem fog az aránytalan teher kategóriájába esni, mert az iskolákat fokozottan védett kerékpárút hálózat köti össze. A nevelőtestületi összetétel megváltozása is gondos előkészítést igényel.
- A szerkezetváltási modell központi eleme a fokozatosság és az értelmes kompromisszumok közös keresése. Ezért szükséges, hogy a szakmai változások bevezetésére 2006. szeptemberétől, tagozatos fel-menő rendszerben kerüljön sor (az érintett évfolyamokat szürke cellakitöltés mutatja).

- A kifutó évfolyamokat (a táblázatban) a változások ne érintsék, vagyis azonos osztályszerkezetben és összetételben, változatlan profillal, változatlan helyen s összességében véve változatlan pedagógus kollektíva foglalkoztatása mellett végezzék el megkezdett tanulmányaikat.
- A választható és egyéni, valamint a kiegészítő órakeret terhére szervezett, a pedagógiai programokban szereplő foglalkozásokat a jövőben is változatlan tartalommal célszerű továbbvinni, de meg kell szüntetni a párhuzamosságokat, s a maximális csoportkihasználtságra kell törekedni.

Tanév	Évfolyamok							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2005/2006.	-	-	-	-	-	-	-	-
2006/2007.	-	-	-	-	-	-	-	-
2007/2008.	-	-	-	-	-	-	-	-
2008/2009.	-	-	-	-	-	-	-	-
2009/2010.	-	-	-	-	-	-	-	-

- A bemutatott szerkezetváltási modell legfőbb értékét a bevezetés fokozatosságában látom. Hogy ez mennyire nem magától értetődő, azt azok tudják igazolni, akik a fűnyíró elv szerint történő átalakulást voltak kénytelenek megélni. Ezek jellemzője az is, hogy a tervek szintjén gyors és jelentős kiadáscsökkenést eredményez, amit az élet (az előre nem látható, többnyire hektikus folyamatok) többnyire átírnak.
- A tagozatos felmenő rendszerben történő bevezetés a fenntartó számára tehát jelentős pénzügyi áldozatvállalással jár (a fenntartási költségek csökkenése lassú folyamat eredményeképp áll be), ugyanakkor nem okoz szakmai károkat, nem eredményezi az oktatási színvonal csökkenését, fenntartja a település társadalmi békéjét. Ehhez azonban forrásokra van szükség, tehát időben kell elkezdenni az átalakulást.
- Az, hogy a fenntartó nem kezdeményezi a Pedagógiai programok felülvizsgálatát, és az órakeretek (ebből adódóan a szolgáltatási tartalom és a pedagógus álláshelyek) csökkentését, a legfőbb garancia arra, hogy nem sérülnek érdekek. Ebből adódóan nem lehet érdemben azt sem vizsgálni, hogy ezek a változások hol, milyen szintű sérelemmel járnak, mert az intézmények változatlan programokkal dolgoznak tovább.
- A véleményeztetési eljárás során a szülők és a pedagógusok által leginkább sérelmezett kérdés a 2005. szeptemberében induló első osztályok száma, illetve azok igen magas létszáma volt. Nincs sem felhatalmazásom, sem jogosítványom, sem szándékom arra, hogy a Képviselő-testület öntéseit értékeljem (ráadásul a magas osztálylétszámok kialakításának finanszírozási okai elvitathatatlanok), de az események alakulására való tekintettel érdemes lenne még egyszer elgondolkodni az öt első osztály indításán. Ez egyrészt megnyugtatóná az e kérdésben felkorbácsolódott kedélyeket, kézzelfogható közelségbe hozná az egyébként markáns fenntartói kompromisszumkészséget, másrészt nagyon is józan szakmai érveket emelne a pénzügyi racionalitással azonos szintre. Melyek ezek? Ilyen magas osztálylétszámmal valóban nehéz eredményes munkát végezni, s megnő az elvándorlás veszélye. Arra is vigyázni kell, hogy ezeknél az osztályoknál még nem történt meg a szűrés, tehát az év

végéig befutó szakvélemények alapján a létszámszorító miatt ezek a számok tovább fognak emelkedni (érdemes lenne a szűrést az óvodai nagycsoportban elvégezni).

- A gyermeklétszám csökkenéséből adódó osztályszám-csökkenést az ezzel arányos közalkalmazotti létszámcsökkenésnek kell követnie, elsősorban a természetes fluktuációra alapozva.
- A véleményeztetés során többször is felmerült az a kérdés, hogy valóban ütemezett lesz-e a közalkalmazotti létszámcsökkenés, és az valóban a természetes fluktuációra fog-e elsődlegesen épülni. A szerkezetváltással kapcsolatos előkészítő munkával párhuzamosan zajló törvényességi ellenőrzés eredményei – mely a jelenlegi létszám megfelelőségére is a kellő alapossággal kitér – támasztják alá azt a megbeszéléseken hangoztatott véleményemet, mely szerint az intézmények konszolidált létszámgazdálkodást folytatnak jelenleg is, azaz reális esély van a létszámcsökkenés humánus kivitelezésére. Sajnos, a csökkentés nem kerülhető el, hiszen a gyermekek létszámának a fogyása tendenciáját tekintve fogyó osztályszámokat, azaz csökkenő álláshely-igényt eredményeznek.
- Hangsúlyozottan ki szeretném emelni, hogy a fogyó gyermeklétszám még mindig több osztály indítását teszi lehetővé évfolyamonként, középtávon. Ez is garancia arra, hogy a jelenleg kedvelt oktatási profilok a továbbiakban is fenntarthatók lesznek, mert lesz elegendő számú párhuzamos osztály. Ez azt is jelenti, hogy a német kisebbségi oktatás feltételei sem fognak változni a szerkezetváltást követően.
- A szerkezetváltással kapcsolatos előkészítő munka egyik kritikus elemét jelentette a Német Kisebbségi Önkormányzattal történő egyeztetés. Miután a fenntartó ebben nem ruházott fel plusz jogosítványokkal (erre nem is volt szükség), a szakértői munkavégzés klasszikus szabályai szerint – a szakmai és a szak-mapolitikai kérdések mögött felsorakozva, a politikai kérdésektől távol maradván – kellett feladatombnak eleget tennem. E közösség szerepe abban más a többiekénél, hogy itt a kisebbségi oktatás kérdéseit illetően egyetértési jogosultság áll fenn.
- Már a vitaanyag is tartalmazta azt a kitétel, hogy a változások a német kisebbségi oktatás egyetlen paraméterét sem fogja érinteni. A kisebbségi képviselők kérdéseire válaszolva kifejtettem a változatlanág gyakorlati garanciáit is: - a nemzetiségi német oktatásban résztvevő pedagógusok száma és személye változatlan marad; - tovább folytatódik a német nemzetiségi oktatás és nevelés kiterjesztése felmenő rendszerben; - a Pedagógiai programok változatlanága miatt azok második része (a helyi tantervek és az azokhoz tartozó óraszámok, valamint a tantervekben rögzített nevelési-oktatási tartalom) sem fog változni; - minden bizonnyal a szerkezetváltás megtakarításaiból a fenntartó a nyelvoktatás feltételeinek a további javítására is áldozni fog, hiszen a német a legjelentősebb világnyelvek egyike. Beszámoltam arról is, hogy az OPS igazgatójával a német kisebbségi oktatásra fordított órakeretet a század óraszám aprólékosságáig leellenőriztem, melyet rendben találtam. Ezt követően a kisebbségi önkormányzat testülete a vitaanyagot az elhangzott beszámolóval kiegészítve alkalmatlannak találta az alapkérdés – sérülnek-e a német kisebbségi oktatás feltételei a szerkezetváltást követően – eldöntésére. A felmerült egyéb kérdések (a szerkezetváltást követően, az arányok megváltozása miatt a kisebbségi önkormányzat jogosítványai, befolyása az igazgató megválasztására módosulhatnak) már a politikai, és nem a kisebbségi oktatási szakmai kérdések körébe tartoznak.

- Célszerűnek tartom a feladat nagyságához és összetettségéhez igazodó, de nem a jelenlegi kettő, hanem egy gazdasági szervezet kialakítását és a technikai dolgozók intézményegységek közötti flexibilisebb foglalkoztatását (a közös munkáltató személye erre alapot teremthet).
- A zeneiskola terjessze ki tevékenységét a társastáncre is, az általános iskolákból kerüljenek át a zene-iskolához azok a tevékenységek, amelyek ott hatékonyabban és gazdaságosabban láthatók el.
- Az alapfokú művészeti iskola működésében vannak kihasználatlan lehetőségek, melyek a normatív bevétel növelését eredményezheti. A szerkezetváltást követően megosztható a szakmai és az irányítási feladatkör is. Miután a szakértői teamban a művészeti oktatás kérdéseivel nem én, hanem Molnárné Sinka Andrea foglalkozik, ezért a beérkezett egyéni és csoportos véleményeket további vélemény-alkotásra megküldtem a címére.
- A változások nem érintenék a pedagógiai szakszolgáltatások körét sem, erre az esetlegesen összevont – netán társulásban is működő – intézmény esetében további lehetőségek nyílhatnak a szakember-kapacitás kihasználására, fejlesztésére (pl. hiányzó szakemberek átképzése helyi pedagógusokból). A nevelőtestületek fokozatos átalakítása (alsó, felső tagozatos profil kialakítása) hatékonyabbá teszi az információs rendszer működését is.
- A szerkezetváltásból felszabaduló erőforrások egy részét – de legalább annak egynegyedét – minden évben a szakmai munkatárgyi feltételeinek a fejlesztésére és a szakmai tevékenység támogatására fordítsák.

f) A véleményeztetési eljárás tapasztalatai (2005)

Az alábbiakban a véleményeztetési eljárás során felmerült, felvetett észrevételeit kívánom összegezni annak érdekében, hogy a Képviselő-testület ezeket is figyelembe véve hozhassa meg döntését. Az eredeti dokumentumok megtalálhatók a Polgármesteri hivatalban.

- Egyházi fenntartású intézménykorlátozás nélkül alapítható minden településen abban az esetben, ha a leendő fenntartó rendelkezik annak szükséges feltételeivel. Az egyházi fenntartásba adás lehetőségeit nem vizsgáltuk, mert ez nem szerepelt a feladataink között.
- Többen érdeklődtek a szerkezetváltással kapcsolatos megtakarítások mértéke iránt. Ezt nem lehet előre pontosan meghatározni, mert folyamatosan változnak a körülmények, a jogszabályi, finanszírozási szabályozások. A költségvetési alapösszefüggések ismeretében csak az a biztos, hogy a csökkenő gyermeklétszám mellett egy intézmény sokkal gazdaságosabban működtethető, mint kettő. Az ötéves idő-szakra a megtakarítások tervezett nagyságrendje 20-50 millió Ft közé tehető.
- A szakmai autonómiát a jogszabályok, az SzMSz és a Pedagógiai programok szakmai tartalma, érvényben maradása garantálja.

- A vitaanyag műfaji sajátossága a rövidség, feladata a vita megindítása, és a koncepcionális folyamatok bemutatása. Rövidségét az is indokolja, hogy jobbra arról szól, hogy mi nem fog változni, ennek az elemzése pedig szükségtelen, hiszen az egyenlő a jelenlegi gyakorlattal is, ami a felek számára ismert. Az integrált oktatás rendszere nem változik a szerkezetváltást követően sem.
- Érdekes megállapítás hangzott el az Szmk ülésen az osztályok választásával kapcsolatban, melynek lényege az, hogy a szülők nem iskolát, hanem a pedagógus személyisége alapján választanak osztályt a beiratkozáskor. Ezt én is így tapasztalom a gyakorlatban. A szerkezetváltást követően továbbra is pár-huzamosan fognak egy-más mellett futni az egyes év-folyamok osztályai, azaz ez a választási lehetőség a jövőben is a szülők rendelkezésére áll. Kritikus kérdésként merült fel mindkét Szmk ülésen a logopédusok és az iskolapszichológus szükségessége. Ez a pedagógusok véleményével is egyezik. Javasolom, hogy a hiányzó szakembereket első-sorban belső átképzéssel biztosítsák.
- A művészeti iskola úgy alkotott véleményt a szerkezetváltással kapcsolatban (és úgy tett fel kérdéseket), hogy arra az érintett szakértőt meg sem hívták. Az érintettek félreértették a helyzetet akkor, amikor a vitaanyagot, készítő szakértőt próbálták meggyőzni arról, hogy miért káros az átszervezés. Ebben a kérdésben a fenntartó hoz döntést, a szakértő feladata jelen esetben a véleményeztetési folyamat levezénylése és a vélemények fenntartó elé tárása volt, ami megtörtént.

Az intézményi szerkezetátalakítás kivitelezése során figyelembe vették a szakértői munkacsoport javaslatait is. A szakmai változtatások eredményessége átfogó és alapos szakmai utóellenőrzéssel értékelhető csak, ilyen cél-vizsgálatot a fenntartó azóta nem rendelt meg.

Mezőberény, 2011. november 7.

Kálmán János
Közoktatási szakértő

B E S Z Á M O L Ó

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

(Az összevonás tapasztalatai)

Mezőberény Város Önkormányzati Képviselő-testületének

2011. november 28-i ülésére

Készítette: Smiriné Kokauszki Erika

igazgató

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ

2008. január – 2011. november

A Képviselő-testület 61/2007/II.19. határozatával döntött a város kulturális intézményeinek összevonásáról. Az elképzelés a Mezőberény Város Kulturális Konceptiója (2004-2009) anyagban is megjelent. A többcélú, közös irányítású kulturális intézmény tapasztalatairól alig 6 hónap jelenlét után kell véleményt megfogalmaznom. Ehhez a szakterületek vezetőjének és a gazdaságvezető véleményét kértem, azzal a céllal, hogy ezek alapján készítek egy áttekintést a Képviselő-testület számára.

Aztán a megkapott anyagok átolvasása, a témában lefolytatott megbeszélések után úgy döntöttem, hogy az én összefoglalóm nem tárna fel valós képet, egyrészt az itt töltött rövid idő miatt, másrészt én egy intézménynek tekintem a Kulturális Központot. Egy-egységben, három szakterületben gondolkodtam, mikor a pályázatomat írtam és jelenleg is minden erőmmel arra törekszem, hogy a szakmai sajátosságokat tiszteletben tartva, hatékonyan gazdálkodjak a rendelkezésre álló erőforrásokkal, elvégezzük a feladatainkat.

A megjelölt időszakról így nyilatkoznak a korábban is az egyes kulturális intézményben dolgozó munkatársak, valamint a pénzügyekkel foglalkozó szakember.

Gondolatok az OPSKK összevonásáról

Összevonás előtt → 2011 november

Pénzügyi:

- 2008 előtt a PSMK gazdasági osztálya végezte mindhárom intézmény költségvetésének kezelését elkülönítetten.
- 2008 után szakfeladatok szerint, de alkalmanként (karbantartás, felújítás, eszközvásárlás ...) összemosódott. Egymás kárára, egymást erősítve?
- Összköltségvetés kb. szinten maradt az összevonás után is.

Szakmai:

- Cél: a 3 intézmény egymást segítő, egymásra épülő munkájának kialakítása
→ Ritka az olyan program, mely az osztályok összefogásával valósul meg, de:
Múzeumok éjszakája (Múzeum – Művelődési Központ); Berényi napok (kiállítások Múzeum).

- Tevékenységek: közművelődési, könyvtári, gyűjteményi, + „Madarak Háza”; + Civil Fejlesztő Központ; + lapkiadás, honlap → bővülő feladatokat a közművelődési osztály munkatársai látják el.
- Programokban megújulás (bizonyítani akarás, új kollégák): Mesélj nekem; Múzeumi esték; Kulturális turizmus; Színházi esték; Baba börze; Szépség és egészségnap; Szünidő-dő-dő
- Külső kapcsolatrendszer bővült, de nem közös haszonra.
- Pályázatok: TÁMOP új színfolt, külön pályáznak.
- Erősebb a kapcsolat a Művelődési Központ - Múzeum között, de ez régen is működött.

Személyi:

- Vezető váltások, gazdaság vezető cseréje, népművelő gárda cseréje, 2 kolléga GYES-en → nem tettek jót az új intézménynek
- Személyi konfliktusok a kollektíván belül: 2007 őszén (vagy még korábban) kezdődött és nem oldódott, a külső támadások erősítették ezt.
- Technikai dolgozók alkalmanként átcsoportosíthatók (nagyobb munkákra, helyettesítésekre), de csak ők.
- Közmunka program nagy segítség, de ha nem lesz?
- **A kollektíva erősítése fontos lenne.**

Eszköz:

- Cél közös programok – közös eszközparkkal.
- Közös használat alkalmanként megvalósul, de sokszor az igény nem jut el ...
- A gondok megmaradtak: elavult épületek (könyvtár. statikailag nem megfelelő, művelődési központ: beázó lapos tető, múzeum: melléképület) elavult technikai eszközpark.
- Nyílászárók cseréje megtörtént → jó, de további festést igényel.
- TÁMOP segített új eszközökkel.

Cél: a 3 intézmény egymást segítő, egymásra épülő munkájának kialakítása → ezt még Tóth Imrétől hallottam, ez lett volna az összevonás indoklása, de elég utópisztikus.

Az összevonás tapasztalatai

2008-2011

Általános tapasztalatok

Már a kezdetektől sok támadás érte az új intézményt. A durva külső kritikák és a negatív kampány nem tett jót az amúgy is megtépzott, több sebből vérző szíáminak. Ennek ellenére az új kollégákkal

kiegészülve elkezdődött az érdemi munka. A folyamatos vezetőváltások azonban nem tettek jót a szakmai munkának, sem a kollektíva lelkiállapotának. A kitűzött cél nem hozta meg az elvárt eredményeket, hiszen a három intézmény továbbra sem alkotott egy csapatot. Bár a gyűjtemény, mint legkisebb szervezeti egység együttműködési készséget mutatott a ráosztott feladatokból és kisebbségi helyzetéből adódóan is. Aktívan részt vettünk a városi nagyrendezvényeken, Európa Majális, Gyermeknap és a Berényi Napok.

Személyi helyzet

Az átszervezés a gyűjteménynek létszámcsökkenést hozott, ezzel nem segítette a szakmai munkát. Egyes vezetőknek mániájuk volt a gyűjtemény, művközpontba történő telepítése, holott ezt a szakmai munka nem indokolta, legfeljebb a takarékoság. A korlátozott nyitva tartással igaz lehetett némi megtakarítást elérni, miközben a központi intézmény pazarolhatta az energiát.

A teremőri állás megszűnésével alig két főre csökkent a létszám. Ezt úgy próbálták kompenzálni, hogy a hatóság munkatársnő négy órában gyűjtemény kezelte volna, a központból átirányított történész kolléganő szintén négy órában pedig muzeológuskodik. Ez sajnos, csak helyi-közzel működött, hiszen a kedves kolléganők legtöbbet odaát tartózkodtak. Nagy segítséget jelentettek a közmunkások - már amikor voltak -, rájuk azért többnyire lehetett számítani.

Szakmai munka

Az új szerepkörben igyekeztünk magunkra találni, ezt jól bizonyítják a 2008-ban rendezett sikeres kiállításaink és a hozzájuk kapcsolódó kézműves foglalkozások, múzeumpedagógiai programok. Az összevonást követően kiállítások rendezése is hozzánk került, megnövekedett feladatoknak nem mindig sikerült eleget tenni. A munka szervezés sem működött mindig hatékonyan és ez sokszor a szakmai munka rovására történt. Ahogy már említettem igyekeztünk részt venni a nagy rendezvényeken és mintegy demonstrálni az egyintézményi létet. Ezek az alkalmak is sok munkaórát vontak el saját feladatainktól. Visszafelé ez nem mindig működött, igaz voltak jó példák is az együttműködésre, de ez sokszor a munkatársak személyes hozzáállásán múlt. Sikeresnek mondható a múzeumi esték előadás sorozat, talán ez is a változtatni akarás egyik mozzanata. 2011-ben sikerült megvalósítani a Múzeumok Éjszakája rendezvényt civil közreműködéssel, a Helytörténeti és Tájvédelmi Egyesülettel jó szakmai kapcsolatot alakítottunk ki, ezt sok közös rendezvényünk is igazolja.

Pénzügyi

Az átszervezés előtt a gazdasági osztály nagyon jól működött, még megtakarításunk is volt évvégén. Az összevonás után új gazdaságis munkatársakkal folytattuk. Más területről érkeztek ez meg is

látszott. Nem lehetett átlátni a saját terület gazdálkodását, hiszen most már közös lett. Azóta itt is történtek személyi változások, az osztállyal nincs különösebb gondom, de pénzügyeinket a gazdálkodásunkat továbbra sem látom át. Remélem ebben lesz változás.

Pozitívumok

Történtek kisebb felújítások az épület udvar felőli homlokzatán. Ténylegesen sikerült együttműködni egy-egy közös projekten. Sikerként könyvelem el az új intézményi segítségével megjelent kiadványainkat. A szándékom az, hogy továbbra is kellő nyitottsággal keresem a közös pontokat, persze a saját szakmai érdekeink feladása nélkül. Még folytathatnám, de szerintem most ennyi is elég.

Csete Gyula

A könyvtár osztályvezetőjének meglátása szerint az összevonás jogsértő a könyvtárra nézve, ugyanis az 1997. évi CXL. törvény 67.§ (1) értelmében: *a városokban elsődlegesen önálló intézményben kell a nyilvános könyvtári ellátást biztosítani. (2) Más intézményekkel való közös működtetésre csak szakmai, illetve jelentős gazdálkodási előnyök esetén kerülhet sor a miniszter véleményének figyelembe vételével.*

Jogilag labilisnak tekinti a jelenlegi állapotot, meglátása szerint a könyvtár nagy vesztese az összevonásnak: másfél státuszt, raktári teref, háttér munkára fordítható időt veszített az átszervezéssel és a hozzá nem értő vezetéssel, ugyanakkor a feladatai nem csökkentek. Meglátása szerint a dokumentumkeret felhasználhatósága ebben az évben labilissá vált, nem a tervezett ütemezésnek megfelelően költhető el, amire hatvan évre visszatekintve nem volt példa.

A pénzügyekkel foglalkozó munkatársak véleménye szerint a könyvtár és a múzeum pénzügyileg jobban járt, mert gyakorlatilag nem, vagy a költségei fedezését messze alulmúlóan termel bevételeit. Valószínűleg a jelenleginél sokkal komolyabb anyagi gondokkal küzdene három különálló intézmény.

Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ költségvetési gazdálkodása és a létszám alakulása az intézményösszevonás előtt és után 2007-től 2010-ig

Mezőberény Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 61/2007.(II.19.) számú határozatával úgy döntött, hogy a Petőfi Sándor Művelődési Központot, a Városi Könyvtárat, valamint az Orlai Petrics

Soma Muzeális Gyűjteményt egy többcélú közös irányítású kulturális intézménnyé átszervezi (összevonja) 2008. január 1-jétől.

A három intézmény feladatait az összevont intézmény maradéktalanul átvette mint jogutód intézmény.

A gazdálkodást vizsgálva az érintett időszakban az összevonást követő évben - 2008. év - a bevételek tekintetében visszaesés tapasztalható, de az azt követő években az intézmény magára talált és hozta az intézményi működési bevételeit.

Az irányítószervi támogatás nagymértékű változást nem mutat, az összevonás után sem emelkedett, de nem is csökkent.

A működési kiadások közül a dologi kiadások is hasonló módon alakultak, mint az intézményi működési bevételek. A személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok kiadásai viszont a 2009-ben elrendelt évközi létszámleépítésnek és a feladatelvonnásnak köszönhetően csökkent, amely a további évekre is hatást gyakorolt.

Az összevonás előtti év, valamint az azt követő évek költségvetési gazdálkodását az 1. számú melléklet tartalmazza.

Az engedélyezett létszámkeret alakulását a 2. számú melléklet tartalmazza.

A gazdálkodás területén azonban az alábbi változások jelentkeztek az összevonást követően:

- Az intézmény egy intézményként nyújtja be a előirányzat változásokat, eszköz beszerzési kérelmeket a Képviselő-testület felé és nem intézményenként külön-külön.
- Az eszköz vásárlásokra is összevontan kerül sor az intézmények igényeit figyelembe véve.

Az intézmény nagyobb felhalmozási kiadást nem teljesített, csak az elavult eszközeit próbálta frissíteni.

Én úgy látom, bár nincs látványos megtakarítás, de a technikai személyzet munkaszervezése, az információs munkatársak, közművelődési, múzeumi szakemberek rugalmasan kezelt munkaideje, pozitív hozzáállása, nyitottsága, problémaérzékenysége lehetővé teszi, hogy a rendezvények zökkenőmentesen bonyolódjanak, hogy igény szerint, a nyitva tartási időn túl is a lakosság, a szervezetek rendelkezésére álljunk. Tanuljuk az új feladatainkat (honlap, újság, Civil Fejlesztő Központ).

Tény, hogy az összevonás érdeksérülései mellett a külső „zivatarok”, belső feszültségek zavarták az Orlai Petrics Soma Kulturális Központban dolgozók napi tevékenységét és tovább fokozták a nehézségeket.

Meglátásom szerint a **tovább lépéshez** csapatépítő, együttműködést segítő (tanító?) és/vagy kiegészítő tréningekre, szakember vezette szervezetfejlesztésre van szükség az intézményben, hogy ne csak beletörődve, kényszerűségből dolgozzanak együtt a kulturális szakemberek, hanem megtalálják – akarják megtalálni - a szakmáik között a valódi kapcsolódási pontokat.

A tréningekkel együtt, sem azonnali az eredmény, nélküle azonban nem várható valódi együttműködés, bár a jelenlegi helyzet, hozzáállás *(mindenki törődjön a maga dolgával, a vezető oldja meg a problémákat, ha azt a szakmák jelzik, lehetőleg semmiképpen se szóljon bele a szakmai tevékenység szervezésébe, mert azt így szoktuk, de töltsé ki a hézagokat, stb.)* némi erőfeszítéssel jó ideig fenntartható. Ha ez a cél. Vagy feladat..

Mezőberény, 2011. november

Smiriné Kokauszki Erika

Az Orlai Petrics Soma Kulturális Központ költségvetési bevételeinek és kiadásainak alakulása
2007-től -2010-ig

Megnevezés	2007. évi költségvetés			2008. évi költségvetés			2009. évi költségvetés			2010. évi költségvetés		
	Eredeti előir.	Módosított előir.	Teljesítés %	Eredeti előir.	Módosított előir.	Teljesítés %	Eredeti előir.	Módosított előir.	Teljesítés %	Eredeti előir.	Módosított előir.	Teljesítés %
Költségvetési bevételek												
1. Intézményi működési bevétel	6125	11918	12114	6875	7931	8102	8162	10201	10078	7577	10671	10671
2. Támogatás értékű működési bevételek		1239	1239		200	2187		889	809	746	3682	3593
Saját működési bevételek összesen	6125	13157	13353	6875	8131	10289	8162	11090	10888	8323	14353	14264
Irányítói szervi támogatás (finanszírozás)	62784	72677	70408	63553	70233	70229	65838	69279	69279	63970	69091	69091
Előző évi átalfinanszírozás			306									
Előző évi pénzmaradvány		1128	1128		3131	3131		1296	1296		1224	1224
Költségvetési bevételek összesen	68909	86962	85195	70428	81495	83649	74000	81665	81463	72293	84668	84579
Költségvetési kiadások												
1. Személyi juttatások	39347	41449	40609	40016	40971	40971	41470	39199	38184	42098	42407	42162
2. Munkaadókat terhelő járulékok	12715	12987	12698	12825	13135	13135	13256	11822	11725	10891	10973	10434
3. Dologi és egyéb folyó kiadások	16847	32216	30580	17587	24742	24742	19274	30393	30075	19304	30911	30834
4. Támogatás értékű működési kiadások (pénzmaradvány elvonás)												
5. Felhalmozási kiadások					2309	2309		125	125		232	232
Beruházási kiadások		309	140		338	338		126	126		145	145
Költségvetési kiadások összesen	68909	86961	84027	70428	81495	81495	74000	81665	80235	72293	84668	83807
			96,60%			100%			98,20%			99,9%

Orlai Petrics Soma Kulturális Központ létszám alakulása

Létszám alakulása 2007-2010-ig																
	2007. év				2008. év				2009. év				2010. év			
	nyitó	változás	záró	teljesített	nyitó	változás	záró	teljesített	nyitó	változás	záró	teljesítés	nyitó	változás	záró	teljesített
Művelődési Központ	11,5 fő	0 fő	11,5 fő	11,5 fő	12,5 fő	0 fő	12,5 fő	11,5 fő	12,75 fő	1 fő	11,75 fő	11,75 fő	11,75 fő	0 fő	11,75 fő	11,75 fő
Könyvtár	6,75 fő	0 fő	6,75 fő	6,75 fő	5 fő	0 fő	5 fő	5 fő	5 fő	1 fő	4 fő	4 fő	4 fő	0 fő	4 fő	4 fő
Múzeum	2,25 fő	0 fő	2,25 fő	2,25 fő	2,25 fő	0 fő	2,25 fő	2,25 fő	2,25 fő	0 fő	2,25 fő	2,25 fő	2 fő	0 fő	2 fő	2 fő
Madarak Háza	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő	0,75 fő	0,75 fő	0,75 fő	0,9 fő	0 fő	0,9 fő	0,9 fő	0,9 fő	0 fő	0,9 fő	0,9 fő
összesen	20,5 fő	0 fő	20,5 fő	20,5 fő	19,75 fő	0,75 fő	20,5 fő	19,5 fő	20,9 fő	-2 fő	18,9 fő	18,9 fő	18,65 fő	0 fő	18,65 fő	18,65 fő
kerekítés nélkül:	20,5 fő	0 fő	20,5 fő	20,5 fő	20 fő	1 fő	21 fő	19 fő	21 fő	-2 fő	19 fő	19 fő	19 fő	0 fő	19 fő	19 fő
ÖSSZESEN fő:	20 fő	0 fő	20 fő	20 fő	20 fő	1 fő	21 fő	19 fő	21 fő	-2 fő	19 fő	19 fő	19 fő	0 fő	19 fő	19 fő